

Klíčové kompetence

- Základní kompetence
- Termín přejat ze sféry odborného (profesního) vzdělávání
- Nejasné propojení teoretických poznatků s praxí
- Původní idea - kompetence profesionálů: dva druhy vědění

Druhy vědění

Dva druhy vědění

- Vědění že (*propoziční vědění*)
  - Věřím, že je to pravda a mám pro to určitý důkaz.
- Vědění jak (*knowing how*)
  - Naučit se učit.

Nejsou to protiklady.

Jak získat informace?

Zdroje odborné literatury

- Národní knihovna - vyhledávání článků - databáze [ANL](#)
- Jednotná informační brána [JIB](#)
- Elektronické databáze dostupné pro [MU](#)
- Portál el. časopisů - dostupných pro [MU](#)

Klíčové kompetence

- Nejsou to jen znalosti, ale schopnost účinně jednat, schopnost, která je ale přitom na znalostech založená (Perrenoud)
- Klíčové kompetence jsou nepostradatelné pro kvalitní život (Goody)

Lisabonská strategie

„Stát se nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomikou na světě, která čerpá ze znalostí a dovedností a je schopna nepřetržitého hospodářského růstu při současném dosažení většího množství lepších pracovních příležitostí a větší sociální soudržnosti“

(RE 2000)

Klíčové kompetence - definice

Klíčové kompetence jsou definovány jako přenosný a univerzálně použitelný soubor vědomostí, dovedností a postojů, které potřebuje každý jedinec pro své osobní naplnění a rozvoj, pro zapojení se do společnosti a úspěšnou zaměstnatelnost

Rámcový vzdělávací program

- Týmová práce
- Rakousko, Slovinsko, Maďarsko, Nizozemí, Belgie, severské státy
- RVP pro G od 1. 9. 2009
- Vyšší stupeň víceletých gymnázií a pro čtyřletá gymnázia

Úkol: Co to je klíčová kompetence?

1. Přečtěte si všechny body dané kompetence
2. Pokuste se přeformulovat jednotlivé body svými slovy
3. Vymyslete název dané kompetence
4. Navrhněte ke každému bodu několik, kroků, postupů či metod, kterými by mohl být realizován

Klíčové kompetence podle RVP

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní (ZŠ) / k podnikavosti (SŠ)

Klíčové kompetence v RVP

A) klíčové kompetence: soubor obecných cílových požadavků, ke kterým má směřovat vzdělávání

- PŘÍKLAD

mezi způsobilostmi, jimiž má disponovat žák na konci základního vzdělávání, je spolupracovat a pracovat ve skupině i v týmu ... a na základě poznání nebo přijetí své role vyjednávat, hledat řešení a pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce

Klíčové kompetence v RVP

B) očekávané výstupy: soubor konkrétních výsledků vzdělávání v jednotlivých oblastech a oborech

PŘÍKLAD – Komunikační a slohová výchova

Žák:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

Klíčové kompetence podle RVP - příklad

Příklad z ŠVP G

[Gymnázium Slovanské náměstí \(s. 7\)](#)

[Gymnázium třída Kapitána Jaroše](#)

Jak na klíčové kompetence?

1. Kompetenci rozložit na řadu jednotlivých dovedností, znalostí nebo postojů

Co všechno dovede ten, kdo má kompetenci k řešení problémů?

2. Rozbalit kompetenci

„dovede řešit problémy“ (příliš obecné)

„vyhodnotit, které z možných řešení je vhodnější vzhledem k podmínkám, které k řešení máme“ (+)

Jak na klíčové kompetence? (2)

3. Podrobné rozebrání až na činnosti, které žák dokáže vykonat

„Ale v čem mám cvičit a rozvíjet žáka, aby uměl rozhlížet se a tipovat, co by k problému mohlo patřit? Které aktivity se mají ve výuce odehrát?“

„A co znamená, že žák umí komunikovat?“

4. Podrobnější popis

„žák se umí rozhlížet a posuzovat, které okolnosti mohou a nemohou mít s problémem něco společného, umí vzít do úvahy, kdo jsou nebo by mohli být účastníky problému (způsobili ho, nesou jeho důsledky, mohli by ho pomoci řešit, mohli by bránit řešení...)“

Jak na klíčové kompetence? (3)

5. Jemné nuance

Opět podrobně rozpracovat: „když si není jist, zda to druhý myslí upřímně, anebo ironicky, dovede se zeptat tak, aby druhého neurazil“

6. Příslušnost ke kompetencím se ztrácí (konstruktivismus)

„vyměňovat si s vrstevníky bez konfliktu svůj úhel pohledu na problém“

Jak na klíčové kompetence? (4)

7. Stanovení úrovně ovládnutí (náročněji i méně náročně)

„vyměňovat si s vrstevníky bez konfliktu svůj úhel pohledu na problém“

„s pomocí ostatních se na problém podívat z několika stran podle zadání učitele“

Jak na klíčové kompetence? (5)

8. Výkonové cíle

Vědět

Porozumět

Být si jistý

Ocenit

Být seznámen s něčím

Pochopit

Napsat

Vysvětlit

Demonstrovat

Vyhodnotit

Vyjmenovat

Vytvořit

Výkonové cíle

Vágní

Vědět

Porozumět

Být si jistý

Ocenit

Být seznámen s něčím

Pochopit

Výkonové

Napsat

Vysvětlit

Demonstrovat

Vyhodnotit

Vyjmenovat

Vytvořit

Klíčové kompetence **nebo** výsledky žáků?

Výsledky

- Cíl:
  - Pracovní síla
  - Zpátky ke kořenům
  - Efektivita
- Řízení:
  - Shora dolů
  - Nízká důvěra v učitele
  - Standardy
- Kontrola
  - Testování
  - Psaní zpráv
- Vyučování
  - Psát
  - Individualizmus

Kompetence

- Cíl :
  - Autonomní jedinec
  - Demokratická výchova
  - Všeobecné vzdělání
- Řízení:
  - Místní správa
  - Důvěra
- Kontrola
  - Formativní hodnocení
  - Dialog
- Vyučování
  - Dialog a diskuse
  - Komunita

Dva soupeřící diskurzy

Klíčové kompetence: problémy

- Chybí přesné vymezení
- Jak se utváří kompetence u žáka?
- Jak můžeme hodnotit klíčové kompetence?
- Jak mají učitelé realizovat dosahování kompetencí různého typu složitosti či obecnosti?
- Jak budou odlišeny očekávané výstupy v kognitivní rovině s krátkodobou existencí, od výstupů projevujících se dlouhodobými účinky?
- Chybí evaluační standardy

Námitky učitelů vůči KK

- Na tohle není ve výuce čas
- Ve výuce zavládne chaos a nekázeň
- Je to moc složité
- To přece už dávno děláme
- Není jasné, co máme dělat ve výuce
- Taková výuka se nedá hodnotit
- Znemožní přechod žáků